އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑް: ފިޤްހީ ނަޒަރެއް

ތަޢާރުފް:

މި ލިޔުމުގެ ބޭނުމަކީ، ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކްގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަލަށް ތަޢާރުފުކުރި "އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑު" އަކީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ހުކުމްތަކާ އެއްގޮތަށް ހިނގާ ކާޑެއް ކަމާމެދު އެކި ފަރާތްތަކުން ކުރަމުންގެންދާ ބަހުސްތަކަށް އިތުރު ބޮޑެއް އިތުރުކުރުމެވެ.

މި ލިޔުމުގައި، އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑު ގުޅޭ ގޮތުން ފިޤްހީ ގޮތުން ވާހަކަތައްކަފާލައިވާ އިލްމުވެރިންގެ ތަހުލީލުތަކާއި، ހުރިހާ އިލްމުވެރިން ވެސް އެއްބަސްވެވެއިގެންނަވާ ކަންކަމާއި، އިލްމުވެރިންގެ މެދުގައި ހިޔާލުތަފާތުވެފައިވާ ކަންކަން ސާފުކޮށްދީފައިވާނެއެވެ. އަދި ބައެއް މަންމާސަގައި، ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކްގެ ޝަރީޢާ ހިޔާލުތައް ވެސް ހިމަނައިފައިވާނެއެވެ.

މި މަސްއަލާގައި އަޅުގަނޑެއް ބަޔާވޭ ހަމައެކަނި ތަސްދީގަން ހަމަކުރުމީ މި ލިޔުމުގެ މަޤްޞަދަށް ނުވާނެ.

ޤައުމުތައް:

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތެރޭގައި 3 ޤައުމެއް އޮވެއެވެ.

ފުރަތަމަ ޤައުމު: އެއްވެސް [illegible] [illegible] ނުވާނެއެވެ.

މިއީ، ސަޢޫދީ އަރަބިއްޔާގެ [illegible] [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ﷲ އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ެވެ.

ދެވަނަ ޤައުމު: [illegible] [illegible] ވެސް [illegible] ވާނެއެވެ.

މިއީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ެވެ. އަދި [illegible] 12 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible]ެވެ. އަދި މިއީ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] އާއި، [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] އާއި، [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] އާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]ެވެ.

ތިންވަނަ ރައުޔު: ޢަމަލީގޮތުން ޚަރަދުވާ ހަޤީޤީ ޚަރަދުތަކަށް އެކަށީ ފީ ނަގާނަމަ ހުއްދަވެއެވެ.

މިއީ، ޖިއްދާގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް އިސްލާމިކް ފިޤްހު އެކަޑަމީގެ ޤަރާރާއި، ރާޖިޙީ ބޭންކުގެ ޝަރީޢާ ކޮމިޓީގެ ޤަރާރާއި، ބޭންކުލްބިލާދުގެ ޝަރީޢާ ކޮމިޓީގެ ޤަރާރުގައި އިޖްތިހާދުކުރައްވާފައިވާ ރައުޔެވެ.

އިއްތިފާޤުވާ މިންވަރު:

އުޖްރަ ކުރެޑިޓް ކާޑާ ގުޅިފައިވާ އަންނަނިވި ކަންކަމުގައި، ހުރިހާ ޢިލްމުވެރިން ވެސް އިއްތިފާޤުވެވަޑައިގެންނެވިއެވެ:

(ހ) މުޢާމަލާތްތަކުގައި އަސްލަކީ ހުއްދަވުމެވެ. ދޫދޫ ފަރުދުންގެ މުދުގައި ކުރާ މުޢާމަލާތްތަކުގައި، ޝަރުޢީ ދަލީލެއް އެ މުޢާމަލާތެއް މަނާކުރާނެ ތަޙްޤީޤުވުމުން ނުވަތަ ބުއްދިން ނެތްނަމަ، އެ މުޢާމަލާތެއް ވާނީ ހުއްދަ މުޢާމަލާތެއްކަމުގައެވެ. އެހެންކަމުން، މުޢާމަލާތްތަކުގައި ހުއްދަ ކަމަށް ވިދާޅުވާ ބޭފުޅުންނަކަށް، ހުއްދަ ކަމަށް ދަލީލު ގެންނަން ނުޖެހޭނެއެވެ. ދަލީލު ގެންނަން ޖެހޭނީ، އެ މުޢާމަލާތް ހަރާމު ކަމަށް ވިދާޅުވާ ބޭފުޅުންނެވެ.

(ށ) ރިބާގެ މުޢާމަލާތަކީ ހަރާމް މުޢާމަލާތެކެވެ. ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުން ޘާބިތުވާ ގޮތުން ތަކުރާރުކޮށް ދަލީލުތަކުން ރިބާ ނަގާނަމަ ވާ ސީދާ ހަރާމް މުޢާމަލާތެކެވެ. ރިބާކަން ނަގާނަމަ ވެސް ހަރާމް މުޢާމަލާތެކެވެ.

(ނ) ކުރުކަން ޒާމިނުވުމުގައި އޭގެ ބަދަލުގައި އުޖޫރައެއް ނެގުމީ ހަރާމް މުޢާމަލާތެއްކަމަށްވޭތޯ. ފިޤުހުގައި މިއަށް ކިޔަނީ (الأُجْرَةُ عَلَى الضَّمان) އެވެ. ކަފާލަތު ދިނުމުގައި، އެ ކަފާލަތު ގުޅިފައިވާ އެކައުންޓްބަލައި ފައިސާ ނެތްނަމަވެސް، އެ ކާފިލް ވަކި އުޖޫރައެއް ގަނެސް ކޮށްދޭ ޚިދުމަތަކަށް ނުވަތަ ވަކި ޚަރަދުތަކެއް ހުރި ކޮށްދޭ ޚިދުމަތަކަށް، އަދަދުކޮށްގެން އެ ޚަރަދެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށް އަދި ތަކެތި ކަށަވަރުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ބޭނުމަށް އެ ކާފިލު ހޭދަކުރާ މިސާލަކަށް ދޫކުރާ ތަނެއް ކުރުކަން ޒާމިނުވުމަށް. މި ހާލަތުގައި، އެ ބޭނުންކުރާ އެ ޒާމިނުވި ޒާމިނުވުމުގެ ބަދަލުގައި، އެ ކާފިލް ހަރަދުކުރި ޚަރަދު ނުވަތަ/އަދި ޚިދުމަތުގެ އަގަކަށް ދީ، އެއް ނަގަން ވާނީ ހަރާމް މުޢާމަލާތެއްކަމަށް.

(ރ) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ލޯނަކީ އަނބުރާ ދޭން އާރިޔަތުގެ ގޮތުން ދޭ ހާލަތުގައި އެކަމަކީ ހެޔޮކަމުގެ ބާބުގައި ހިމެނޭ މުޢާމަލާތެއްކަމަށް.

އެހެންކަމުން ލޯނުގެ ދޫކުރާފަރާތުން އިތުރު ލޯނުގެ ބަދަލުގައި ބޭނުމެއް ހޯދުމަކީ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް ހުއްދަ ނުކުރާ ކަމެކެވެ.

(ބ) ވަކި ލޯނެއް ދިނުމާއި ގުޅިގެން ބަދަލުގައި ފައިސާ ހަރަދުކުރަން ޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި، އެ ހަރަދުތައް ލޯން ނަގާ ފަރާތުން އަދުން އިތުރަށް ނެގިދާނެއެވެ.

(ޅ) އެއް ލޯނެއްގައި ހަރަދުވާ މުޢާމަލާތްތައް ޖެހޭނީ ލޯނުގެ ބަދަލުގައި ހަރަދުވާ ޚަރަދުތަކެވެ

އޮވެއްޖެނަމަ، އެ މުޤާޠަޢާތް ބަޔާން ވާނެއެވެ. މިސާލަކަށް، ޓޫރިޒަމް ސަރުކާރުން 100,000 ރުފިޔާގެ ޚަރަދެއް ދިޔުމަށް އެއްބަސްވުމެއް ކުރިއިރު، ހަމަ އެ ޗެމްޕިއަންޝިޕްގައި ޓޫރިސްޓު އަތުގައި އޮތް ސަރުކާރަށް 40,000 ރުފިޔާއަށް ވުރެކުޑަ ފައިސާ ލިބެނީއެވެ. އޮތުމެވެ. މި ބާރުތަކުގައި އެ 100,000 ރުފިޔާގެ ޚަރަދު އަނބުރާ ދައުރުކުރާ ދިމާލަށް އެންމެ ޚަރަދު ދައުރުކުރާ ސުލޫކު ގޮތަށް އެއްބަސްވުމުގައި އޮތަސް ވެސް، އެ ސަރުކާރު ލިބޭނީ އެ ކުރާ މުޤާޠަޢާތް ބޮޑުވާނީ، އެ ޚަރަދު ބަދަލުގައި ސަރުކާރުތަކުން ސަރުކާރުން ދިޔައީމް އިތުރު ވުރެކުޑައެވެ. ގޮތުގައި މުޤާޠަޢާތުގެ ބާރު ފޯރާނެއެވެ.

(ހ) މާލީ ވަސީލަތް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ކުރާ މުޤާޠަޢާތުގައި

ދަރަޖައިގެ ޖާގަތަކާ އަޅުގަނޑުމެން އެ މުޤާޠަޢާ ކުރުމަށް ނުވަތައެވެ.

ދަރަޖައާ ބާރުވެރިކަން ނުވަތަ ނޫނަސް ނޫނިއްޔާ، ނުވަތަ ޕޮލިސީތަކުން ނުވަތަ ނޫނަސް ނޫނިއްޔާއެވެ. މި ތަނުގައި ޖާގަތަކުގެ މުގުރުކުރުން، ފައިސާ ނުވެއްޔާ ނޫނިއްޔާއެވެ.

ޚިލާފު އުފެދިފައިވާ ކަންކަން:

(ހ) އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑުގައި ނަގާ ފީ އަދި ޟާމިނުވުމުގެ ބަދަލުގައި ނަގާ އުޖޫރައަށް ޙުކުމް ކުރުން.

ހުއްދަ ނޫން ކަމަށް ވިދާޅުވާ އިލްމުވެރިން: އެ ފީ އަދި ޟާމިނުވުމުގެ ބަދަލުގައި ނަގާ އުޖޫރައެކެވެ.

ހުއްދަ ކަމަށް ވިދާޅުވާ އިލްމުވެރިން: އެ ފީ އަދި ޟާމިނުވުމުގެ ބަދަލުގައި ނަގާ އުޖޫރައެއް ނޫނެވެ. އެހެނީއެކަމަކު، އެ ކާޑު ގެނެސްދިނުމާ އަށިހަށް ޚިދުމަތްތަކާއި ހަރަދާކޮށްކަރަދުކަމުގެ ނަގާ ފީ އެކެވެ. އެ ކަމުގެ ހައްޤަކީ، ކުރެޑިޓް ކާޑުގައި ނަގާ މިންވަރު ހަދުވެރިކަމަށް ނުވާގޮތަށް ވީނަމަވެސް ޖާއިޒު ކަމަށް އެ ފީ ބޭނުން ނުކުރާހިނދަކަށް އެ ފީ ޝަރުޢީކަމަށް ދެކެވެ.

(ށ) އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑުގައި ނަގާ ފީ ގައި އަރަރާއި ވަސްވާސްނަގަން އިތުރު ހުކުމަ ކުރުން.

ހުއްދަ ނޫން ކަމަށް ވިދާޅުވާ އިލްމުވެރިން: އެ ފީ އަދި އެ ކާޑުން ތަރައްގީ ލިބިގަންނަކަމުގެ ބަދަލުގައި ދެވޭ ހިނގަމުން ބިނާކުރާ ހުކުމް ލިބޭނެ ގޮތް ނެތެވެ. އޭރު އެ ހުކުމަކީ ތަރައްގީ ލިބިގަންނަކަމުގެ ނުކެރޭނީ، މި މުއާމަލާތުގައި އަރަރާއި ވަސްވާސްނަގަން އެއް ޖެހޭ.

ހުއްދަކަމަށް ވިދާޅުވާ އިލްމުވެރިން: އެ ފީ އަދި އެ ކާޑު ހައްޤުއިޖާރާ ކަމަށް ފީ އެކެވެ. އެ ފީ އަދި އެ ކާޑު ގެނެސްދިނުމާ ޚިދުމަތްތަކާ

ވަކި އަދަދަކަށް ހޯދުމާ ގުޅިގެންވާ އެއްޗެއް ނޫނެވެ. އެ ޚިދުމަތްތަކަކީ މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރިހާ ނުވަތަ ނުހުރިހާ ރަށަކަށް އެ ދޭ ނަގާނެއެވެ.

ޤައުމާއި އިސްލާމީކަން އާރިޝަތް: ޤައުމާއި އިސްލާމީކަން އަޑިއަރާ ކުރުވުމަށް ހުށަހެޅޭ ޖާގަ ދޭ ނަމަވެ، އެ ހުށަހެޅުމަށް ކުރެވިދާނެ އެއްބަސްވުމަކީ ނޫނެވެ. އަދި ނޫނީ ހުށަހެޅުމަށް ދެވޭ ފުރަސަތު ނޫން އެހެން ޚިދުމަތްތަކާ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަދަލުވެއްޖެއެވެ.

(ނ) އަޑިއަރާ ކުރުވުމަށް ހުށަހެޅޭ އެއްބަސްވުމުގައި ފުރަސަތުގެ މުޢާމަލާތްތަކާއި ގުޅިގެންވާ މުޢާމަލާތު ހިމެނޭ ނުވަތަ ނޫނެވެ.

ހުއްދަ ނޫން ކަމަށް ވީތިއްވާ އިޖުރާއަތު: އެ އެއްބަސްވުމުގައި ލިބޭ ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދާކުރަން ވަކި ޚިދުމަތްތަކުގެ ފުރުޞަތު ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި އޮވެއެވެ.

ހުއްދަ ކަމަށް ވީތިއްވާ އިޖުރާއަތު: އެ އެއްބަސްވުމަކީ އަޑިއަރާކަން ވަކި ޚިދުމަތްތަކާ ދިނުމުގައި މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރިހާ ނިންމުމުގެ އެއްބަސްވުމެވެ.

ޤައުމާއި އިސްލާމީކަން އާރިޝަތް: އަދުގަނޑު ދުވާ ގޮތުގައި އަޑިއަރާ ކުރުވާ ހުއްޓުމަށް ފަހު އެއްބަސްވުމަކީ އިއްޔާގެ އެއްބަސްވުމެވެ. އަދި އަދުގަނޑު ދުވާ ގޮތުގައި ލިބޭ އެއްބަސްވުމުގެ އެހެނިހެން ކަންތައްތަކަށް އެ ހުށަހެޅޭ ފުރަސަތުގެ މުޢާމަލާތަކުން ބޮޑުނުވާނޭ

ހިސާބުންނެވެ. ވީމާ، އެއް ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ލޯނުގެ ކޮންޓްރެކްޓާއި އިޖާރާގެ ކޮންޓްރެކްޓް ޖަމާވެފައިވާ ކަމަކަށް ނުދެކެމެވެ.

(ނ) އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑުގައި ނަގާ ފީ ގައި ޚިދުމަތަށް ފައިދާއެއް ލިބިދާނެތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ.

ހުއްދަ ނޫން ކަމަށް ވިދާޅުވާ އިމާމުވެރިން: ފީ ނަގާނަމަ ނަގަންޖެހޭނީ ބާކީ ޚަރަދުތަކަށް އަދާ މިންވަރު އެކަންޏެވެ. ބޭންކުން އެހެން ޚިދުމަތްތައް އިތުރުކުރުން ހުއްދައެއް ނުވާނެއެވެ. ސަބަބަކީ، ލޯނުގެ އެއްބަސްވުމެއް އޮތް ތަނެއްގައި އިތުރަށް ނަގާނީ، ލޯނު ދިނުމާއި ހިސާބުކުރުމުގެ ކުރެޑިޓްކާޑުން ބާކީ ޚަރަދުކުރުމުގެ މިންވަރު އަދާކުރި ކަމަށް ވާނީއެވެ.

ހުއްދަކަމަށް ވިދާޅުވާ އިމާމުވެރިން: އެ ފީ އަދި އެ ކާޑު ގެނެސް ލިބޭ ދަރަނިގެ ޚިދުމަތް ނޫން އެހެނިހެން ޚިދުމަތްތަކާއި މަސައްކަތުގެ ބަދަލުގައި ނަގާ ފީ އެކެވެ. އެހެންކަމުން، ބޭންކުން ކަސްޓަމަރުން އެ ޚިދުމަތް ހޯދުމުގެ ފުރުސަތު ވިއްކާއިރު އެއަށް ބޭންކުން ދައްކާއިރު ލުން ވެސް ހުއްދަވާނެއެވެ.

ބީއްދުއްލާ އިސްލާމިކްގެ އޮފިޝަލް: އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑުން ކުރާ ދަރަނިގެ މުޢާމަލާތްތަކާއި ބޭންކުން އެއްވެސް ފީއެއް ނުނަގާނެއެވެ. ފީ ނަގާނީ އެ ކާޑުން ލިބުން ހުރި އެހެނިހެން ޚިދުމަތްތަކާއި މަސައްކަތުގެ ބަދަލުގައެވެ.

އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑު ކަނޑައެޅުމުގައި މަރުޙަލާތައް:

ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކްގެ އޮފިޝަލް މައުލޫމާތު ދެއްވި ގޮތުގައި، މި ކާޑުގެ މުއާމަލާތް ފަރުމާކޮށް ނުކުރާ ދުވަހު 2 އަހަރު ދުވަސް ވެފައިވާއެވެ.

ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކްގެ ބެންކަށް މުވައްޒަފުން މި ކާޑުގެ މުއާމަލާތް ސްޓްރަކްޗަރކޮށް، އެ ބޭންކުގެ ޝަރީޢާ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުމުން، އެކި ފަހަރު މަތިން ބަދަލުތަކެއް ގެނެވި، އެންމެ ފަހުން އެ ޝަރީޢާ ކޮމިޓީން ވަނީ މި ކާޑުގެ މުއާމަލާތް ޝަރީޢާ ކޮމްޕްލަޔަންޓް ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.

ދެން، އެމްއެމްއޭގެ ދަށުން ހިންގާ ޝަރީޢާ ކައުންސިލުން ހުށަހެޅުމުން، އެކި ފަހަރު މަތިން އެކި ބަދަލުގެނެވި، މި ކާޑުގެ މުއާމަލާތް ވަނީ ޝަރީޢާ ކޮމްޕްލަޔަންޓް ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.

އެހެންކަމުން، ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކްގެ އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑުގައި އިންތިޒާމުކުރެވިފައި އެ ވަނީ، ހުއްދަ ވާނެ ކަމަށް އޮންނަ ރައުޔެވެ. އަދި އެ ރައުޔަށް، ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކްގެ ޝަރީޢާ ކޮމިޓީންނާއި އެމްއެމްއޭގެ ޝަރީޢާ ކައުންސިލުން އެ ވަނީ ފެށި ސިގްނަލް ދީފައެވެ.

ނިންމުން:

މަތީގައި ބަޔާންވެފައި އެ ވަނީ، އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑާ ގުޅޭ ގޮތުން ފިޤްހީ ގޮތުން ދެކެވިގައިވާ ޢާއްމު ވާހަކަތަކެވެ.

އެކި ބޭންކުތަކުގައި އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑު އެޕްލައިކުރާއިރު، އެކި ކަހަލަ އިންތިޒާމީ ބަދަލުތައް ގެނެސްފައި އޮންނާނެކަން ގައިމެވެ. ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކް ގައިވެސް އޮންނާނީ ހަމަ އެ ގޮތަށެވެ.

މާނައަކީ، ބީއެމްއެލް އިސްލާމިކްގެ އުޖްރާ ކުރެޑިޓް ކާޑާ ގުޅުވައިގެން ފިޤްހީ ގޮތުން ވާހަކަ ދެކެވިދާނެ ތަފްސީލީ އެކި ކަންކަން ވެސް ހުންނާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މި ލިޔުމުގައި މި މިންވަރުން ފުއްދައިލާނަމެވެ.

31 މޭ 2024

ލިޔުނީ:
އައްޝައިޚް އިސްމާޢީލް ނިޔާޒް، ތ. ކަނޑޫދޫ
ބަޙްރައިން 2011، އެމްއީޑިޔު 2015.